

Fondat de Nikolla Naço (1888) Serie nouă (1993)

Periodic al Uniunii Culturale a Albanezilor din România

Periodik i Bashkësisë Kulturore të Shqiptarëve të Rumanisë

Drejtör: Dr. Xhelku Maksuti – Kryeredaktor: Baki Ymeri

*Numër special me poetin Dumitru Ichim nga Kanada
Ediție specială a revistei Albanezul cu poetul Dumitru
Ichim din Canada*

Pr. Dr. Dumitru Ichim împreuna cu familia

Biografie scurtă - Biografi e shkurtë

Dumitru Ichim s-a născut pe data de 14 august 1944, în comuna Dărmănești, județul Bacău. Poet, eseist și prozator. După cele opt clase elementare, urmează cursurile Seminarului Teologic dela Mănăstirea Neamț (1959-1964). Liceul teoretic, fără frecvență, la Moinești. Licențiat al Institutului Teologic de grad universitar din București (1969). Teza de licență e susținută cu profesorul Petru Rezuș. Între 1968 și 1970 urmează cursuri pentru doctorat, secția Teologie sistematică, la catedra de Teologie dogmatică, sub îndrumarea profesorului Dumitru Stăniloae. Studiază la Seabury - Western Theological Seminary, Garrett Methodist Seminary, ambele din Evanston, Illinois (Statele Unite) și la McCormick Presbyterian Seminary, Chicago, Illinois (1970-1972). Continuă studiile ca bursier al Consiliului Mondial al Bisericii la Princeton Presbyterian Seminary, Princeton, New Jersey (1972-1973). Îndrumătorul tezei de doctorat susținută în 1973 e teologul american James McCord. Titlul tezei: *The Orthodox Liturgy and the World*. În 1974 este hirotonit preot al parohiei „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Kitchener, Ontario (Canada). (Muguraș Maria Petrescu)

(Muguraș Maria Petrescu)

Revista aromânilor din Albania

Mai jos urmează poze și texte din 3 august 2012, de la Cenaclul Mihai Eminescu, New York. Lansarea volumului de versuri *Psaltirea Apocrifă a Dreptului Iov*, a părintelui Dumitru Ichim.

De la stânga la dreapta: Grigore Culianu, M. N. Rusu, Pr. Dr. Dumitru Ichim, Prof. Univ. Dr. Aurel Sasu, Preot și scriitor Theodor Damian (gazda cenaclului M. Eminescu)

- 1. Theodor Damian prezentând cartea lui Dumitru Ichim*
- 2. Preot Papalambri Balamaci al aromânilor din Albania*

Maria Muguraș Petrescu

(Despre lansarea poetului la New York)

Acesta a fost anunțul ultimei ședințe de cenaclu „Mihai Eminescu” din New York, din vara lui 2012. Abia acolo, aveam cu toții să aflăm care au fost „peripețiile” cărții, așa cum aveau să fie ele relatate de Prof. Univ. Dr. Aurel Sasu. Ca de obicei, cuvântul de deschidere a fost rostit de gazda și organizatorul evenimentului, preotul și scriitorul Theodor Damian care, de ani de zile, ne-a obișnuit cu astfel de manifestări literare și culturale deosebite și care, și de această dată, a reușit să ofere bucurie tuturor prietenilor și membrilor cenaclului, aducându-l la New York pe Preotul Dr., și scriitorul Dumitru Ichim. Bucuria întâlnirii a fost cu atât mai mare cu cât versuri ale Floricăi Bațu Ichim și ale lui Dumitru Ichim au fost publicate în diverse numere ale revistei *Lumină lină / Gracious Light*.

După ce l-a prezentat pe oaspete în multiplele sale capacități, de preot, de organizator al săptămânii culturale a Câmpului Românesc de la Hamilton, de conducător al Cenaclului Literar din Kichener, de editor de revistă, dar și de scriitor, între altele prieten al marelui cărturar, Mitropolitul Bartolomeu Anania, Theodor Damian s-a referit la volumul în lansare. El a accentuat caracterul religios al poeziei volumului, dar și pe cel cosmic, datorită unui anumit limbaj folosit de autor, a sesizat combinația de clasic și modern în poezia lui Dumitru Ichim, metamorfoza mereu surprinzătoare, dexteritatea și naturalețea folosirii cuvântului și a mânăuirii tehnicii poetice. Vorbitorul a făcut, de asemenea, referire la caracterul existențialist al acestei poezii.

În continuare a vorbit Prof. Univ. Dr. Aurel Sasu, care ne-a dezvăluit istoria acestei cărți, cum a luat ea naștere. Volumul a fost publicat în regim de urgență, ca urmare a unei convorbiri telefonice

între Preotul Dumitru Ichim și Profesorul Aurel Sasu. Acesta din urmă a aflat cu uimire că scopul apelului era acela al unui rămas bun, „înainte de marea trecere”.

El a mai aflat atunci că Preotul Ichim urma să-i trimită un manuscris cu poezii, Profesorului Universitar Aurel Sasu revenindu-i sarcina de a-l publica ulterior. Aici a intervenit cursa contra cronometru. Cartea s-a tipărit în regim de urgență în nouă zile și a ajuns în câteva zile la locuința părintelui din Kitchener, Ontario. Însă odată ajuns la New York, Aurel Sasu a plănuțit cu Theodor Damian cum să facă să-l aducă la Cenaclul „Mihai Eminescu” pe însuși autorul cărții. S-au dat telefoane, au fost anunțați membrii cenaclului, s-au făcut invitații. Aurel Sasu a fost neobosit. Cu emoțiile de rigoare, invitatul de onoare însoțit de fiica sa, Gloria, au ajuns cu bine la New York. Din acest moment cenaclul, dar mai ales prezenta părintelui, i-a cuprins pe toți ca o vrajă. Parafrazandu-l pe poet, criticul literar a afirmat despre *Psaltirea apocrifă a dreptului Iov* că, de fapt, noi „vorbim despre ceea ce suntem și suntem ce vorbim” (*Odă limbii române*), cartea exploatând elementul cultural biblic de locuire și, în final, de mântuire în biserică, asemenea trăirii într-un bob de grâu, Preotul Dr. Dumitru Ichim și poetul trăindu-și drama în tăcere.

Criticul și istoricul literar M.N. Rusu a fost următorul vorbitor. El a arătat că nici după 1990 nu avem o literatură cu adevărat religioasă și că astfel de cărți cum ar fi *Psaltirea apocrifă a dreptului Iov*, de Dumitru Ichim, *Oamenii din lande*, de George Dan, *Fugă spre roșu / Fuggire verso il rosso*, de Dumitru Găleşanu, *Semnul Isar*, *Nemitarnice* și *Stihiri cu stânjenei* de Theodor Damian nu ar fi putut fi publicate în România vechiului regim, având în vedere tematica lor deosebit de sensibilă, precum și maniera de abordare a subiectelor biblice, în literatură și artele plastice. Părintele Ichim se înscrie pe direcția poezilor care au reevaluat, liric și dramatic, parabola lui Iov. Aceștia în regulamentul criticului au fost: William Blake, Oscar Kokoschka, Paul Claudel, Karol Wojtyła (Papa Ioan Paul al II-lea), Horia Stamatu și alții. Complementaritatea cu asemenea scriitori

universală este favorabilă poetului Dumitru Ichim, pe nedrept ocolit în *Dicționarul general al literaturii române*, coordonat de Acad. Eugen Simion, dar inclus în *Dicționarul biografic al literaturii române* al harnicului, ultra-documentatului și exigentului Aurel Sasu. *Psaltirea apocrifă a dreptului Iov* de Dumitru Ichim tinde spre universalitate, a încheiat M.N. Rusu alocuțiunea sa. După părerea lui, poetul trăiește o viață de smerenie, în care nimic nu este forțat.

Grigore Culianu, director al ziarului *New York Magazine* a povestit cum l-a cunoscut pe preotul Dumitru Ichim și cum a devenit membru al Societății Culturale „Câmpul Românesc”, „o mică Românie” care se află la mii de kilometri distanță de țară. În finalul alocuțiunilor a luat cuvântul Preot Dr. Dumitru Ichim. Desigur toți cei de față așteptau să-l asculte. Poet, prozator și eseist, Dumitru Ichim a afirmat că în cartea sa, *Iov* trebuie privit și considerat sub diverse aspecte, el fiind, de fapt, albatrosul lui Charles Baudelaire de care nimeni nu are nevoie, pe care toți îl alungă în toate părțile, care trece printr-o experiență existențială, reușind, în cele din urmă, să depășească toate obstacolele. Este pasărea care dorește să se elibereze și să se înalțe la cer. În final, poetul a recitat câteva poezii de ale sale: *De vorbă cu olarul*, *Aniversarea punții albe*, *Aniversare sub teiul celuilalt tărâm*.

A urmat apoi un recital de poezie. În cadrul acestuia și referindu-se la acest eveniment, Muguraș Maria Petrescu, a spus că ne aflăm într-o seară cu adevărat magică, în care se simte mâna lui Dumnezeu. Un cenaclu de excepție, pregătit de multă vreme cu suflet și migală, în care minte și spirit s-au unit pentru a oferi un moment special de durere și bucurie, de suferință și biruință, un adevărat regal de simțire și poezie. O seară de încununare a unui întreg ciclu cultural concretizat în ședințe de cenaclu, înainte de o vacanță de vară, bine meritată. Ea l-a invitat pe Preotul Dr. Dumitru Ichim să vină în România pentru a-și lansa cărți de-ale domniei sale și a afirmat că i-a venit foarte greu să aleagă pentru lectură câteva poeme din volum, dar, pentru ilustrare, a preferat să dea citire poeziilor *Ajută necredinței mele* și *Despre cireși numai de bine, dar totuși...* (în care poetul părăsește tonul de tristețe, de singurătate, abordând în locul lui un ton jucăuș, de libertate și bucurie de a trăi).

1978 Pr. Dr. Dumitru Ichim împreună cu Comitetul Parohial în fața primei Biserici Ortodoxe din Kitchener, Ontario

Artista Lia Lungu a citit poezii de-ale Floricăi Bațu Ichim, a vorbit despre cea care a fost excepționala preoteasă, mamă și poetă, precum și despre prietenia de peste cincisprezece ani care le-a legat. Ea a mai afirmat că Preotul Dr. Dumitru Ichim este cel mai mare poet de orientare religioasă de pe continentul nord american, un gânditor profund și care folosește cuvântul în multiple chei de reprezentare.

De la stânga la dreapta: artista Lia Lungu și Muguraș Maria Petrescu

Valentina Ciaprazi a felicitat organizatorii acestei serii minunate și a mulțumit Preotului Dr. Dumitru Ichim pentru darul liric oferit, menționând încă o dată aportul neprețuit al tuturor la reușita serii de suflet și poezie și a recitat două poeme din volum.

De la stânga la dreapta: artista Lia Lungu, Muguraș Maria Petrescu, Doina Mureșan și profesoara Valentina Ceaprazi.

Întreaga seară a stat sub semnul lui Iov, al iubirii, al împăcării cu sine și al poeziei, dar și al charisimei și blândeței părintelui Dr. Dumitru Ichim. „Vorbim ce suntem și suntem ce vorbim,/ sorbim din ulcică și vin și lumină/ Cuvântul când ne cheamă la Cină.// Substantivele noastre-s amare;/ nu au declinare/ nici de venit, nici de dus,/ ci numai orizontul de sus -/ taboric urcuș de Vinere Mare./ N-avem tălmaci/ în această prisacă și Vale a Plângerii;/ chiar îngerii/ omeneasca vrând s-o deprindă/ merg la gramatica noastră din ghindă,/ iar veacul/ din duhul pietrei ce nu se schimbă/ răspunde plevei ce-o vântură vântul:/ Oamenii ăștia s-au născut din limbă,/ că înaintea lor/ la început le-a fost Cuvântul” (*Odă limbii române*).

Pr. Dr. Dumitru Ichim și bunul nostru prieten, Dl. Ing. Mircea Radu Ralee

Albanezii nu sunt rude cu noi românii, ci frați adevărați. Frați buni din aceleași sânge dacic. (B. P. Hașdeu, 1901)

Pr. Dr. Dumitru Ichim cu familia

A DOUA ÎNTÂMPINARE - A DOMNULUI

După ce a părăsit templul,
Fecioara Născătoare,
cu Pruncul înfășat în axion,
cerca s-ascundă ce-i spuse Simeon,
în special, partea a doua.

Urmă a doua-ntâmpinare -
ce I-o aduse roua -
stropi cățărați
pe-o streășină de floare,
care în limba lor
grăiau numai cu ochii ei,
profeticul amar despre Lumină.

"Cu cine vorbeai
Prea Sfântă noastră Maică?"
a întrebat-o Iosif
cu vocea blajină,
nebănuind necazul.

Nimic n-a răspuns, nimic nu a spus,
privindu-și vedenia drept,
dar dintre stropii
ce-i înfloriseră obrazul,
unul căzând
sărută mânuța Pruncului Iisus.

...și Prea Înrouata
Îl strânse, mai tare, la piept.

LA CEAS DE DOR ÎNALT

De pe cornișa pildei Tale,
eu sunt acela care către Ierihon
se cobora din dorul lui la vale
și a căzut între tâlhari.
Nici chiar acum nu bănuiesc
din ce motiv,
la stârvul meu aproape mort
a zăbovit acel Străin
(samariteanul milostiv)
spălându-mi rănila cu vin.

Când întâlnești Străinul după-un an,
(prea milostivul meu Samaritean)
era pe cruce între doi tâlhari.
L-am auzit cum binecuvânta,
încet,
și-mi zise-aproape mort
Străinul de pe lemn:
"E prea târziu de vin și untdelemn,
dar caută-un burete
și adă-mi mult oțet,
de poți chiar un ulcior,
cât încă am putere să le șterg
cele trei zile de pe neagra tablă
din inimile lor."

CÂNTEC DE LEAGĂN

Somn așteptării,
lin, liniștei dragi,
alcătuire
miresmei de fragi,

somn al uitării,
stup dulce-n pelin,
copere-mi pâcla
tristeții de pin.

Somn ce îngână
desfaceri de lut,
dă-mi noptii luna
din primul sărut!

MĂSURA LUNII

Omul - măsură
lucrurilor toate?
Indrăgostit fiind
întreb iscoditorul:
"Crezi asta că se poate?"

Incai
de ași putea să-i înțeleg
măcar un bob de mură,
dar nici măcar atât.
"Tu, frunzei mele lună mai
și-a brațelor măsură
de câte ori te-mbrățișez,
de trupul tău hapsân
precum aripa flămânzind de zbor
când crudul cer
îl înfloresc lăstunii,
măsura o greșesc ca-ntotdeauna -
ba cu-o lumină în prisos rămân,
ba ție cu-n sărut dator.
Au, n-am dreptate dragă?"

- Depinde...de măsura lunii!

Noi dileme-vechi:

**Despre Iov și Condiția umană a Fiindului
Psaltirea apocrifă a dreptului Iov – Poeme**

(Editura Eikon Cluj Napoca, 2012, 189 pp.)

Eugen Evu

Un eminent scientist al marilor religii ale lumii și al creștinismului, comparatistul domeniului, Constantin Dupu, ne poate fi ghid în reînțelegerea, dincolo de dialectica ce încă funcționa post-comunism, în anul apariției studiului său, 1995, Editura Gnosis, București, a cel puțin două cărți extraordinare, în tema IOV, *Universul durerii - Cartea lui Iov*, de Remus Valeriu Giorgioni, despre care sper să aflu răgazul a scrie și cea recent înmănată mie de Muguraș Maria Petrescu, după periplul american în diaspora: Dumitru Ichim, *Psaltirea apocrifă a dreptului Iov*, prefațată inadăugibil (!), de Aurel Sasu. Negreșit, cei ce au organon pentru o abordare exegetică, o fac și o vor face mai bine decât câteva opinii ale lecturii noastre la una dintre cele mai tulburătoare (întru limpeziere) – coduri biblice ale creștinismului. Preot român din Canada, Dumitru Ichim ne oferă în modalitatea evangheliilor apocrife de la Marea Moartă și Nad Hammadi (parcă 33 la număr), un volum poetic remarcabil cu țintă de misionariat (post-apostolic), mizând pe inspirația poesis, cartea de față fiind, șadar, obiect cultic în noua paradigmă a creștinismului și lucrării sale pe meridiane. Tot ce ni se dăruie prin carte este, sub semnul convibrant al exprimării într-o limbă română de calitate, necoruptă în diaspora, evident sub egida Bisericii Ortodoxe de peste Ocean.

Cum spuneam, eminentul nostru Profesor Universitar Dr. criticul Aurel Sasu, prefațând cartea, face inutilă eventuala-ne „intruziune” în domeniul mării parabole a Condiției Omului față cu Divinitatea: „*Psaltirea apocrifă a dreptului Iov*, a părintelui

Dumitru Ichim este o tulburătoare pledoarie lirică pentru deschiderea omului spre desăvârșirea, veșnicia și deplinătatea asemănării lui cu Dumnezeu”; „Prin „dezbrăcarea de trup”, prin „putrezirea rănilor”, cum spune Ioan Scărarul și prin contemplarea Treimii revelate...” „Metaforic îngenunchierea în cuvânt și râvna locuirii în propria iubire...” (Aurel Sasu).

Prin însăși esența sa originată, poezia a fost și continuă a fi psalmodică, a fi cultuală, a fi - vai ! - cum iarăși scrie Aurel Sasu, una deopotrivă „o tragic inefabilă îngemănare de vise, căderi, aripi și eternități”. Cum îmi spuse mai anțărț (...) cronicarul, mie aproape mi se „sparie gândul” față de cutremurările semiotice induse de o astfel de carte. De aceea, mă rezum aici, la fulgurația scânteierilor iute-arzătoare, la „scânteile lui Iov”, recomandându-le drept „cuvinte cheie” pentru o lectură mai elevată, necesară mensurii ce ne-o dăruie, cu Har, Preotul-poet Dumitru Ichim. Cum inspirat scrie și Remus V. Giorgioni, Codul Iov, ne saltă în „lumile paralele”, inefabile, imponderabile, ale pluridimensiunii, însă prin vămile triadice, treimice, ale Creștinismului. Astfel, cartea se cere și poate fi primită, cuminecant-comunicant, nu apocriptic și evanghelic, în sensul înnoitor al eternei reînnoiri (v. Eliade).

Din asta rezidă sintagma noastră de „cod Iov” – cod esențial al fiindului din uman, în ACUM-ul- Spațiu continuum. Și cred, afirm și știu (!), că acea singurătate cumva și în Duh (paraclet) al Sinelui-Sinei..., anume a „îngenunchierii în Cuvânt” este „re-gemelară”, este Dempreunare, este – anume a scrierii cărții, cere și lectura însingurării prin „dezbrăcarea de trup”, pentru a avea efectul eventual îndumnezeitor (...), al Cuminecării. Dumitru Ichim, prin respectuos-estetica-i carte, asta face: ne cheamă la cetire în interioritatea „extracorporală”, din omul-templu sieși, omul pulsatoriu, în etern- revelatoria (hierofanică !) – înfruptare mistică din Misterul devenirii. Cumva, atemporale, oricum, nediferențiată la durata viețuirii noastre. „Vino cu mine/ repede, te rog/ (nu spune de aceasta nimănui!)” și pe aici sunt urme de la mersul Lui/ deschide palmele/ și urmează-mă în zbor!” (p. 86). Oarecum tresar la acest apel-cheie al „îngenunchierii” (cu tâmplele-capul-naosul-

purtat-chivotul) – în straniețarea re-ligio (...), daca nu a rostirii paradoxiste (!) – anume „nu spune de aceasta nimănui!”... Prin aceea ca scrierea și încredințarea Cărții-apocrifice, este chiar spunere! Iar *vis-à-vis* de teribila parabolă-cod a lui Iov , ca „univers al durerii”- îmi rmne a mă opri „nainte de a începe”, ndemnnd totuși la lectură în „singurătate”, pe cel ce caută învățatură și dinspre alții, în condiționalul existențial al fiecărui, ca miriade de părți din Unul... ntru „cunoaștere de Creator al tău”, teză esențială a nvturii creștine.

Poemul cheie pare a (ne) fi, Globalizare: „Deasupra mormntului au zidit o biseric,/ deasupra bisericii au zidit o sinagogă,/ deasupra sinagigii au zidit o mosechee,/ deaspra moscheei au construit un spital./ deasupra spitalului au construit un zid./ deasupra zidului au construit o șosea” (etc). Uluiitor, poate, acest poem, cheie de boltă (și prag al îngenunchierii în logos) – altfel spus această Ars Poetica (noetica!)... ntru ce? „**și toată populația globului a intrat în panică/ rspndindu-se veste/ că, de fapt, mormntul era gol**”...(fragment, idem). Ci iaț Bunavestire, nu?

 propos de conceptul de globalizare: Alvin Toffler, futurologul-profet al „valurilor”, are sintagma „interconnection” a civilizației actuale, cea de „satul global”... Aluzia poate fi în extenso și la resurecția precipitnd tehnologic omenimea (...), al mult mai vechi apocrif, și încă mai subtil, la Esenienii primei forme de comunism, după unii exegeți... Poetul Dumitru Ichim este același cu Preotul Dr. Ichim, în deplinătatea ngemnării necesare întru nlțre, înnoire, nviere. Strict rezumnd la stilul liric al Preotului Dr. Dumitru Ichim, afirm respectuos că este unul împregnat semantic de o tensiune a arderii mai „ușor” dect iute-stinse „scnteieri”. Iar aceasta este Har și bine-cultivat Talant (talent așadar). Cartea se cere a fi cetit în singurătatea creatorului ei.

2003 - Thomas Ichim - candidat parlamentar pentru Partidul Conservator din Canada

Dumitru Ichim și Florica Bațu Ichim la cununia civilă

Tribuna Albano-Română condusă de aromânul Petru Vulcan

Kujtime të bukura nga rumunët e New Yorkut

Cu un înger în brațe

Dumitru Ichim în Texas

*De la stânga: Kety, Bakiu, Elena etc. în fața mormântului
lui Constantin Belimace la cimitirul aromânilor din Bitola
(Manastir)*

Cu Majestatea Sa, Regele Mihai la Kitchener, 28 martie 1992

Parada albaneză la Fifth Avenue din NeYork de Ziua lui Kolombo

O poveste adevărată

Aurel Sasu

Zborul spre Statele Unite urma să aibă loc în 21 iunie 2012. Un drum lung și obositor, până pe Coasta de Vest, în orașul îngerilor. Cu biletul de avion în buzunar, cum se spune, mă adâncisem deja cu gândul în ideea de tihnită vacanță californiană. Când, așa, deodată, telefonul, care avea să schimbe cursul așteptării mele și a evenimentelor, cu iz de aventură, trăită mai întâi la Cluj, apoi la New York, alături de comunitatea românească din marea metropolă americană. Ce se întâmplase? În 10 iunie, din îndepărtata Canadă, părintele Dumitru Ichim (foto), poetul îmbrățișărilor de umbre și al cuvintelor de laudă îndurerată își făcea drum, cu sufletul bolnav, în chilia tăcerii mele. Avea vocea tristă, resemnată, înfășată într-o durere de lacrimă uscată. Dorea, fără vreo introducere, să-și ia rămas bun pentru ora întoarcerii în veșnicie. Plecase înaintea lui, în urmă cu doi ani, Florica, poetă și ea, după aproape două decenii de rugăciune la porțile disperării, ca să poată vedea, de dincolo, începutul de speranță a celor rămași să împlinescă, prin jertfa iubirii și a credinței, rostul căderii lor în lume. Fiindcă, ce altceva era biserica ortodoxă, ridicată din temelii la Kitchiner, lângă Toronto, decât bucuria de a celebra singurătatea, când toate în jur păreau să se cearnă, arghezian, ca o cenușă a țărâniei.

Pe scurt, părintele se afla în fața morții. O vedea, îi simțea respirația, îi auzea foșnetul de întuneric. De la mine dorea doar să mă gândesc cu dragoste la el. Au urmat clipe, cărora îmi este imposibil, acum, să le măsoz pustietatea. Le-am trăit atunci ca pe un imens deșert al minții. Ce să spun, cui să vorbesc? Cum poți fi, în astfel de momente, slujitorul disperării celuiilalt și cum poți dăruia celuiilalt din ceea ce îți lipsește ție însuși? Nefireasca tăcere a fost un lung priveghi al inimii. Și mi-am dat seama, pentru întâia oară, ce-nseamnă să fii fericit cu Duhul, cu lumina din tine, cu umilința

tulburării tale. Era ca o ispită: să-i spun că Dumnezeu în care crede nu este al morților, ci al viilor și că adormirea din întristare este ea însăși un păcat? Prin urmare, părinte, i-am zis, pregătește-te de biruință, nu de înfrângere, gândește la veșmintele puterii de sus, nu la iarba câmpului de jos. „Bucurați-vă” este cuvântul Învierii, și cine și-ar permite să intre cuprins de spaimă în acest templu al fĂgăduinței? Părinte, am încheiat, ești poet, luptă împotriva resemnării, ia de pe cuvinte fĂșiile de pânză, scoate-le din peștera tăcerii și trimite-le să vorbească lumii despre bucuria preamării prin durere. Ca o neînțeleasă răzvrătire a suspinelor lui Iov. Ai nevoie de ajutor? Te voi sprijini să-ți faci cunoscută pricina împovărării sufletului într-un volum de versuri. Iar promisiunea să fie aceasta: dacă voi avea mâine manuscrisul, vei primi, în zece zile, cartea tipărită. Lasă moartea să-și îngroape morții ei. Cum spuneam, era 10 iunie. Uitasem că în 21, a aceleiași luni, urma să traversez două continente și un Ocean, cu o destinație în care, dintru început, poeziei nu-i rezervasem nici un loc.

A doua zi am primit manuscrisul unui excepțional volum intitulat Psaltirea apocrifă a dreptului Iov. Puteam să nu-mi joc rolul bunului samarinean până la capăt? Cu sau fără doi dinari, ideea cărții luase chipul harului de vindecare și odihnă. În taină, semplinesc feluritele slujiri! Ce era să fac? Duc vestea poetului Vasile G. Dăncu, directorul Editurii Eikon, și-i prezint întâmplarea ca pe o mare descoperire a puterii sufletului viu și a împăcării cu noi înșine prin neștiuta taină a cuvântului. Îi explic, pe îndelete, mica dificultate în care mă aflu și-l rog, împreună, să găsim soluții pentru această fericită strămtorare a unui rar prisos de laudă în slăbiciuni. A fost înțelegător, generos și sincer. Cele câteva zile de lucru la carte nu mi s-au părut mai lungi decât o plimbare îngândurată prin anotimpul plin de îndoieli al propriei mele vieți. În 19 iunie, volumul era tipărit, într-o formulă grafică de excepție. Expediez autorului primele treizeci de exemplare, în 20 iunie, pentru o ipotetică lansare a lor la „Săptămâna culturii românești”, de la Hamilton (Canada). Celelalte vor fi expediate, în absența mea, prin bunăvoința editurii. Cât de elementară și, totuși, cât de sublimă

această poveste. Acest popas al morții, în care un poet își odihnește inima în plinătatea de lumină a propriei sale poezii. Ca un Iov îmbrăcat în trufia nefericirii lui. În trufia neputinței de a înțelege, blagian, nu atât drama noastră, cât „singurătatea ascunsă” a lui Dumnezeu în noi. Există în volum, ca și în textul biblic, o cutremurătoare nedezlegare a lui Dumnezeu de om, așa cum există și o înfricoșătoare nedezlegare a lui Hristos de suferință (agonia în versiunea lui Pascal). O scenă memorabilă din carte! Hristos coboară de pe cruce și se adresează lui Iov, celui din gunoi: „nu de apă, ci de tine mi-a fost sete”. De vaietele tale vrea să spună versul! Fiindcă, trec spre înviere prin pustia rănilor tale și beau, la Cina cea de taină, paharul făcut din lutul tău. Să mărturisim, i-am spus, într-un final, părintelui Dumitru Ichim, trufia desăvârșirii acestui lut. Pe care se află urma sărutului de două mii de ani al lui Hristos.

Se schimbase ceva în viața, în „moartea” părintelui? Cu siguranță. Trecuse o lună de la apariția volumului. La sfârșitul lui iulie, în drumul spre casă, fac un popas strategic la New York. Scopul: să-l aduc în State, la „Întâlnirile de vineri”, ale Cenaclului „Mihai Eminescu”. Și, iată, minunea: acolo unde demersurile prietenilor eșuaseră, izbutește recunoștința (toate sunt ale lui Dumnezeu!). A fost o seară de vis la „Romanian Garden”. Doamne, cum se frângeau euharistic cuvintele și cum, în negrul veșmintelor, se cuibărea lumina cea neînserată. Cum se desena poezia în hieroglifa trupului duhovnicesc și cum se sculpta vocea, cu de la sine bucurie, într-o fericită lepădare de sine. Poetul vorbea din adâncul inimii lui Iov. Căuta „limanul ultim din cuvânt” și ne arăta nouă, celor mulți, cum să nu ne scădem lui Dumnezeu prin umilință. Cândva, omul a purtat, spre Golgota, crucea lui Hristos. Acum, acolo, în acele clipe de tâlhărire a cerului, Hristos, cu siguranță, purta crucea părintelui Dumitru și-i încuraja „gustul de a fi”. Ce mulțumire mai mare puteam avea? Ne-am despărțit spre ora miezului de noapte. Îi rodise pe față un zâmbet de pustnic pentru care viața începea din nou să fie un tot al stărilor de vis. Se întorcea în Canada, pus ca un Iov, în starea lui de început.

Duminica, la Biserica „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”, a

părintelui Theodor Damian, are loc, în sala socială, obișnuita liturghie de după liturghie. Sunt orele de socializare, de cunoaștere, de trăire spirituală și de vindecare sufletească unii prin alții. Cele de-acum sunt dedicate lecturii din Psaltirea apocrifă. Mi-am amintit un mai vechi dialog cu părintele Dumitru Ichim. De câteva luni, îi plecase, în „eternitatea preexistentă” (D. Stăniloae), soția Florica Bațu, sensibilă poetă a „înantelor strigări de albastru” și a luminilor înfășurate-n vânt. Îl întrebasesm pe părinte, de ce se pleacă argilei spicul, de ce-și pleacă „genunchiul de lumină” înaintea secerișului! E ultimul gest de reverență pentru ceea ce va fi, a fost răspunsul. Pentru ceea ce, ca „schimbare la față”, va fi pâinea euharistică. Bobul de grâu devenit biserică, vedere care vorbește și șoptă care tace. Nașterea de lumină, de la capătul nașterii din lut. La ineditul recital de poezie, am hotărât, prin urmare, să citesc Hieroglifa spicului și La frângerea pâinii. Prima: „Nu lacrima,/ ci steaua unghiului mă toarce:/ «Pământ ești/ și în pământ te vei întoarce...»/ Taci, cugete –/ pustiului splendoare de ciulină –/ chiar și din aur buchea de țiar fi,/ să nu-ndrăznești să-mi spui/ că-n lut am fost și-n lut am să reviu,/ că inima-mi/ mai bine eu mi-o știu;/ tot timpul după chipul Lui –/ în străvezimi – Lumina/ mi-am limpezit-o strecurând pământul,/ iar de-a rămas din el vreun pic,/ e că m-asemăn cu Cuvântul/ ce L-a semnat pe Dumnezeu/ chiar și pe porțile de iad/ cu hieroglifa aplecată-n spic.” A doua (fragmente): „... dar nu de greutate,/ la amiază,/ spicul de grâu/ se apleacă argilei/ și nici de povara de rază/ a minutarului./ Nimeni nu i-a zămislit/ cunoașterii/ clipa ce și-o clipește cântarului/ când către tină își coboară/ genele de fecioară./ Ce face atunci – se închină?/ Au e răpită în note înalte de cleștar/ nașterii de lumină?/ «... poate fi, poate fi...»/ peste umăr șoptește duhul din glie/ zvârlind până la cer,/ din crengile singuraticului păr –/ o ciocârlie/ .../ «Spicul își pleacă într-o parte capul/ să audă nevăzute stele în amiază/ vibrându-și lacrima-n amar ca roua.»/ Era la ora a noua,/ dar vorba e ascunsă de norod,/ că nu e sunet, ci frământ luminii/ ce-a mai rămas de la potirul Cinii/ când spicul de grâu/ îi slujea cu al inimii rod./ Numai în clopotnița paiului/ mai pâlpâiau grelele/ pe care le desferică/

stelele,/ noptilor noastre zicu-le./ Spicule,/ când bobului dai formă/
și-l faci biserică,/ Mirelui care te aduce/ să-i amintești că ne-am
cunoscut/ la frângerea Pâinii/ pe cruce.” Am fost oprit de sunetul
strident al unui telefon. Suna, tocmai din Canada, părintele Dumitru
Ichim! Întâmplare, coincidență? Nu știuse nimic nici despre
improvizatul nostru salon de poezie, nici despre minunata-mi
pescuire lirică. „Fericită petrecere în sfințenia bobului de grâu” au
fost, totuși, cuvintele lui de despărțire. Și mi-am zis: cât de frumos
știe înflori, uneori, necunoscutul dintre noi!

Readucerea mesajului domnului Dede Preqi din Elvetia

Poezia română ne impresionează fiindcă este acceptabilă și
foarte admirabilă pentru cititorul nostru, fiindcă are multe
similitudini cu aluatul poeziei albaneze. De aceea, aceste
poeme ale Domnului Dumitru Ichim din Canada, sunt
impresii foarte frumoase și interesante, care prin descifrare
dau mesajul lor dublu, care din punct de vedere figurativ
reprezintă filosofia globală.

[Wednesday, 19.12.2012, 01:42 AM]

Poezia rumune

Poezia rumune të bënë përshtypje të mëdha dhe është e
pranueshme te shqiptarët, sepse brumi i saj ka shumë
ngjajshmëri me gatimin e brumit poetik në poezinë shqiptare.
Prandaj, edhe këto poezi të Dimitrit janë me përshtypje të
mira dhe shumë interesante, të cilat në zbërthim japin
mesazhin e dyfishtë duke e dhënë figurativisht paraqitjen e
filozofisë globale. (De Martin)

http://www.zemrashqiptare.net/news/id_30306/Poezi-rumune-Dumitru-Ichim.html

California, 1976. De la stânga la dreapta, Thomas Emanuel Ichim (10 ani), George Palade, alături de scriitorii Eugen Popescu, Dumitru Ichim și Domnul Floda luând un interviu pentru "Vocea Americii"

Lansare româno-albaneză la Boema 33, 2011

POEME BILINGVE

DIN VOLUMUL NELOGODITELE TĂCERI

CULOARE

Universul e o culoare
la fel ca și mărul și spinul.
Timpul e iarăși culoare
la fel ca și dorul și frica.

Mă duc la izvor
cu toate culorile mele -
murmurătoarele în șipotul-cuvânt
de-a albul spre alb spre mai foc.
Mi-e albul culoare, sau frica de moarte?

NGJYRË

Universi është një ngjyrë
Njësoj si molla e gjembi.
Koha është përsëri ngjyrë
Njësoj si malli dhe frika.

Po shkoj drejt burimit
Me të gjitha ngjyrat e mia –
Murmurimtare në gurgullimë të fjalës
Nga bardhësia kah e bardha drejt zjarrit.
Më është e bardha ngjyrë, apo frika nga vdekja?

TIMP GEAMËN

Pe vatra fiecërei seminte
pulsează'n flăcări albe
mireasma Teiului primar.

... iar steaua a purces prundul de ceruri
și-acum deasupra apei
e ochiul de pește.

Grâne de foc și constelândul noptii
sunt gata să mă nască,
dar nu mi-i geamăna oră
a luminii
trezită încă în bobul de muștar.

KOHË BINJAKE

Në vatrën e çdo bërthame
Pulson në flakërime të bardha
Erëtima e Blirit të parë.

... kurse ylli lundron luginave të qiellit
Dhe tani përmbi ujëra
Vezullon syri i peshkut.

Grunaja të zjarrta dhe shkëndijat e natës
Janë gadi të më lindin,
Por nuk ma binjakësojnë orën
E dritës
Së posazgjuar në kokrrën e mustardës.

TIMP ALB

Lumina nu-i lumină
ci doar un grai uitat.
Când noaptea-i peste lucruri
și vrea să intre'n mine
îi las ce nu-s
mutând din spațiul negru, ca la șah,
un mugure în timpul alb.
Lumina nu'i lumină,

ci doar un grai uitat,
încetul cu încetul
chemând întru a fi.

KOHË E BARDHË

Drita s'është dritë
Por vetëm një gjuhë e harruar.
Kur nata është' mbi gjëra
Dhe don të hyjë në mua
Ia lë ato që s'janë
Duke e zhvendosur
Nga hapsira e zezë, porsì në shah
Një mugull në kohën e bardhë.
Drita s'është dritë
Por vetëm një e folme e harruar
Dalëngadalë
Duke të ftuar për të qenë.

COPACUL DE SOARE

Pe crengile
copacului de soare
noaptea'și sfârșeste'nceputul,
frica - ispita primei secunde.
Copac al suferinței!

Doar o singură dată ai înflorit
sângele,
apa,
lumina,
iar de atunci ne-ai lăsat
mireasma albastră Spre-Alt-Unde
și gustul sărat
al lacrimii și al focului.

DRURI I DIELLIT

Mbi degët
E drurit të diellit
Nata e mbaron fillimin
Frika – sprovim i sekondës së parë.
Druri i vuajtjes!
Vetëm një herë pat lulëzuar
Gjaku
Uji
Drita
Dhe prej atëherë na e le
Erëtimën e kaltërt Drejt Valëve Tjera
Dhe shijet e njëlmët
Të lotit dhe zjarrit.

DIN SCRIPTURILE GRÂULUI

Pământul -
începutul somnului mic
Cerul -
începutul marelui somn.
Soarele -
începutul spicului mic.
Spicul -
începutul Marelui Soare,
ce inima și-a frânt-o
la Cina cea de Taină
împărțindu-o
egal în fiecare bob
din Scripturile Grâului.

NGA MBISHKRIMET E GRURIT

Dheu –
Fillimi i gjumit të vogël.

Qielli –

Fillimi i gjumit të madh.
Dielli –
Fillimi i gjumit të vogël.
Kalliri –
Fillimi i Gjumit të Madh,
Që zemrën e këputi
Në Darkën e Fshehtë
Duke e përpjestuar
Barazisht në çdo kokër
Nga Mbishkrimet e Grurit.

VINOVAŢ PENTRU ARIPI

Macul
îl ceartă pe fluture:
Opreşte-ţi petalele!
Nu te juca prea mult
cu ispita de zbor
de-a lungul clipei
înflorind creanga, sau tina.
S-ar putea să te scuture.
Si eu ca tine am fost,
dar din greşală-am atins
lumina
cu vârful aripei.

FAJTOR PËR FLATRA

Lulëkuqja
E qorton fluturën:
Ndali petalet!
Mos luaj për tepër
Me tundimin e fluturimit
Përgjatë çastit
Duke lulëzuar degët, apo qetësinë.
Ka mundësi të të shkundin.
Edhe unë si ti kam qenë,

Por gabimisht e pata prekur
Dritën
Me majën e flatrës.

COPILUL DOARME

In suflet cireşul
a prins să înflorească.

Lumina şi ea -
răsuflare cu răsuflare -
înfloreşte somnului.

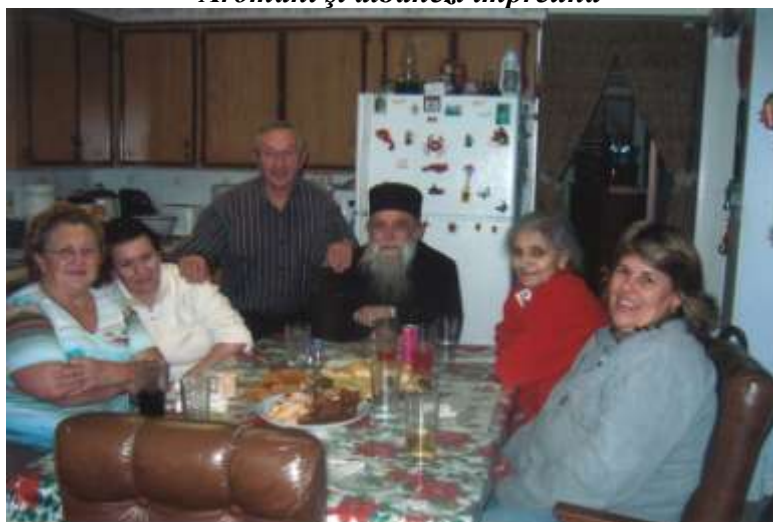
Numai din când în când
adie
un fluture.
Copilul zâmbeşte prin somn
din când în când...
parcă vrând să trezească lumina.

Amintire cu românii din sudul Dunării

Aromâni și albanezi împreună

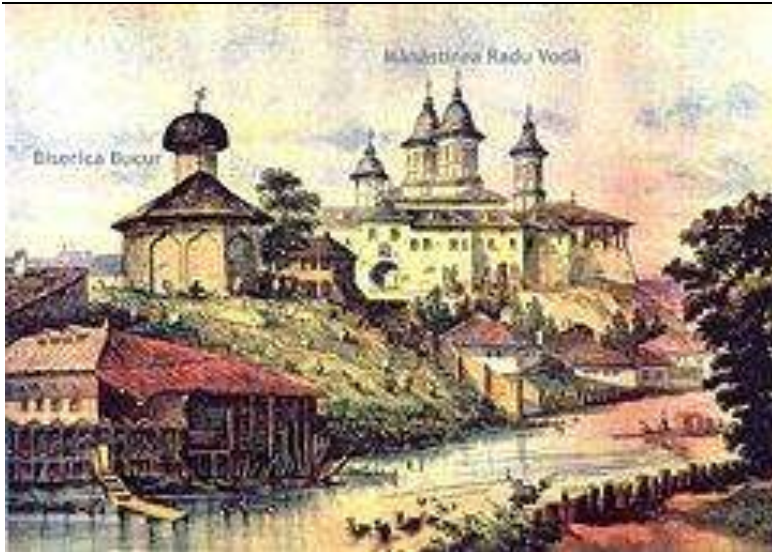
2001. Preotul Dumitru Ichim împreună cu preoteasa Florica Bațu Ichim în vizită la finii lor, Panta și Anca Mihailov

1968 - Citind versuri la cinaclul literar "George Bacovia" din București

1984. In curtea casei din Kitchener. In vârful scării este Vic (Dr. Christine Victoria Ichim) cea care împreună cu Thomas avea să străbată pe roțile întreaga Canadă pentru strângerea de fonduri în vederea salvării mamei lor de leucemie

Biserica Bucur din București

1986. Împreună cu fiul (viitorul doctor specialist în celule stem, Thomas Emanuel la Congresul Academiei Româno-Americane

Arnăuții, simbolul vitejiei și al fidelității (I)

Disciplinarea Explozivă al Unlefuli hromandha vërdha (sh. 1971) hromandha... (text continues)

Arnăuții (text continues)

De rrezonancë anteq ligand... (text continues)

Arnăuții (text continues)

sh. sh. hromandha... (text continues)

Arnăuții (text continues)

Arnăuții (text continues)

Arnăuții (text continues)

Shqiptarët, simbol i trimërisë dhe besnikërisë

1938. Biserica albaneză din București „Sf. Nicolae” (Dintr-o Zi)

NË KËTË KISHË, NË PERIUdhËN 1911-1945, JANË KRYER RITET FETARE NGA KOMUNITETI ORTODOKS SHQIPTAR I BUKURESHTIT.

KËTU KA MESHUAR NE GJUHËN SHQIPE FAN S.NOLI (1882- 1965), PERSONALITET I SHQUAR I LETRAVE DHE KULTURËS SHQIPTARE, KRYEMINISTËR I SHQIPËRISË NË PERIUdhËN QËRSHOR-DHJETOR 1924.

ACEASTË BISERICË, ÎN PERIOADA 1911 -1945, A SERVIT CA LOC DE ÎNCHINËCIUNE COMUNITĂTII ORTODOXE ALBANEZE DIN BUCURESTI.

AICI A SLUJIT ÎN LIMBA ALBANEZË FAN S. NOLI (1882- 1965), PERSONALITËTE REMARCABILË A LITERATURII ȘI KULTURII ALBANEZE, PREMIER AL ALBANIETI ÎN PERIOADA IUNIE-DECEMBRIE 1924.

Plaka memoriale në shtret e Kishës Shën Nikollës në Bukuresht

Florica Batu Ichim

MAMA, TRECÂND

Ca un nor plin,
a venit și
s-a dus,
mama
adormind în apus.

În umbra lui:
câmpul cu flori
și ploaie mărunță...

În urma ei
copiii jelind
și crescând,
gând
după gând...
- Norule,
când o să mai vii?
Întreabă pământul.
- Mamă,
ești printre vii?
lăcrimează ceara,
soarele, vântul...

MY MOTHER WHO WAS PASSING BY

Like a sunny cloud
she came and
then away she went,
my mother
falling asleep at sunset.

In its shadow
there did remain
a field full of flowers
and a drizzle rain...
Behind her
children were mourning
and up were growing,
thinking
and thinking...
"Sunny cloud,
when will you be back?"
asks the dust.
"Mother,
are you still among the living?"
from the wax, from the sun and the wind
drops of tears are pouring...

English version by

Muguraş Maria Petrescu

MA MÈRE QUI PASSAIT

Tout comme un nuage irisé
elle vint et
s'en alla,
ma mère
qui, au coucher du soleil, s'endormit.

Dans son ombre
un champ plein de fleurs
et une bruine sombre...
Derrière elle
les enfants qui pleuraient
chacun d'eux
agrandissant
sa pensée...

- Mon nuage,
Quand seras-tu de retour ?
lui demande la terre.

- Ma mère,
êtes-vous toujours parmi les vivants ?
et la cire,
le soleil et le vent des larmes versèrent...

Traduction en français par

Muguraș Maria Petrescu

Dumitru Ichim

CÂNTEC DE LEAGĂN

Somn așteptării,
lin, liniștei dragi,
alcătuire
miresmei de fragi,

somn al uitării,
stup dulce-n pelin,
copere-mi pâcla
tristeții de pin.

Somn ce îngână
desfaceri de lut,
dă-mi noptii luna
din primul sărut!

MĂȘURA LUNI

Omul - măsură
lucrurilor toate?
Indrăgostit fiind

întreb iscoditorul:
"Crezi asta că se poate?"
Incai
de ași putea să-i înțeleg
măcar un bob de mură,
dar nici măcar atât.
"Tu, frunzei mele lună mai
și-a brațelor măsură
de câte ori te-mbrățișez,
de trupul tău hapsân
precum aripa flămânzind de zbor
când crudul cer
îl înfloresc lăstunii,
măsura o greșesc ca-ntotdeauna -
ba cu-o lumină în prisos rămân,
ba ție cu-n sărut dator.
Au, n-am dreptate dragă?"

- Depinde...de măsura lunii!

ANIVERSAREA PUNȚII ALBE
(Din nou pentru Florica Bațu Ichim)

Vezi, anii noștri cum s-au dus?
O viață-ntreagă te-am iubit,
și azi la fel,
dar cu-n sonet în plus.

Și cum s-au dus prierii, vezi ?
Cât te-am iubit ! Cum
nu ți-au spus
neîndrăznitele-mi livezi?

Opritul timp – umbrar floriu...
De ce nu vii ?

Inel din lună ți-am cules –
floare de colț -
de lângă pinul de târziu
ce nu mă lași
și eu să-l știu.

Cad frunze-atinse de apus,
ecouri acatistul țeș:
Vezi, cerbii noștri cum s-au dus ?

Răspund cu brad, șoptind, încet
cuvânt ce-o viață-am tăinuit:
Te-aștept diseară-ntr-un sonet
ce-abia a înflorit!

LONGING FOR THE WHITE WING PATH
(Once again for Florica Bațu Ichim)

Can you tell me how our years' gone?
For a lifetime I have been loving you,
And now the same I do,
Yet with a sonnet more.

And can you see how April's gone?
How much I loved you! How come
that my unspoken words
to you have never told it up till now?

Breath stealing time – shadowy flowers?
Why don't you come?
A ring for you I picked from moon –
an edelweiss –
besides the late pine tree
which, in your turn,
you won't let me see.

Touched by the twilight, leaves are falling,
echoes in prayers are weaving:
Can you see how our deers are gone?

I'm answering with a fir tree, whispering slowly,
a word which for a life time I kept in secret:

I'll wait for you tonight into a sonnet
which is already blooming!

English Version by

Muguraş Maria Petrescu

SPOVEDANIA LUI FLORY

Am săvârşit păcatul cel de moarte,
dar nu îndeajuns ca să fiu moartă;
să facem pace şi mă iartă,
iar jurământul meu de adevăr
fie-mi făclia;
n-am rezistat ispitei
de a muşca din măr
să văd măcar odată-n viaţă
cum ar putea să guste
veşnicia.

FLORY'S CONFESSION

I have committed the mortal sin,
but not to the extent of being dead;
let us make peace and do forgive me,
and turn into a flame
my solemn oath of truth;
I've not resisted the temptation
of biting from the apple
and of seeing at least once in my life
how eternity
would taste.

English Version by

Muguraş Maria Petrescu

Aromâni din Albania

Tatăl Nostru coborând în Kosova, pictura unui aromân din Albania

Preotul Dumitru Ichim cu copiii

REVISTË E BOTUAR ME KONTRIBUTE VULLNETARE

Colegiul de redacție / Kolegijumi i redaksisë: Acad. Grigore Brâncuș, Dr. Gelcu Maksutovici (Președinte de Onoare a UCAR), Baki Ymeri (Kryeredaktor), Tiberius Puiu, Adriana Tabacu, Përparim Demi, Costin Cristescu, Alexandru Nica. **Colaboratori / Bashkëpunëtorë:** Gëzim Marku, Miradije Ramiqi, Xhever Ymeri, Vlash Fili, Ilir Dardani, Theodor Damian, Eduard Dilo, Maria Muguraș Petrescu, Dumitru Ichim, Ylli Dilo, Mediar Leka.

Tehnoredactare: Alban Voka. **Pentru corespondența:**

Bul. 1 Mai 18, Bl. 17-S-14, Ap. 128, Cod. 160631,
București, Of.66. Telefon: 0729698600

E-mail: baki.ymeri@yahoo.com

ISSN 1221-6925. *Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor aparține autorilor (art.206 C.P.)*

